

Sociaal Veilig Onderwijs

Thema Mediation

www.stichtingveiligonderwijs.nl

Bestuur

Els Hendrikse, voorzitter SVO

Peter van Duijl, secretaris penningmeester

Iedere dag veilig onderwijs

Gerard van Beelen, voorzitter

Ingrid van Beelen

Els Hendrikse

Binnendienst

Els Hendrikse, directeur SVO

Sietske de Boer, communicatie & PR

Sylvia de Haay, kantoor manager

Jan Daamen, kantoor medewerker

Wim Fournier, opmaak redacteur

Wim Overgaauw, redactielid

Buitendienst

Marjolein Nijssen, counsellor, mediator
regio midden

Audrey Vrijhoef-Pocorni, mediator,
vertrouwenspersoon, Noord Holland

Charine Resink, mediator, Zuid Holland

Marylaine Linger, mediator,
vertrouwenspersoon, Noord Holland

Ina de Jonge, counsellor, mediator, regio
Noord-Oost

Ineke Dreves, kindercoach

Mathilde Hol, mediator, regio Friesland

Kelly van der Zee, toegepast psycholoog

Sandra Ammerlaan, coach, counsellor regio
Utrecht

Daniëlla den Iseger, mediator, coach en
beleidsmedewerker, Noord Holland

Bas Fraaije, mediator, Limburg

Leo Heldens, mediator, Limburg

Joep Peters, mediator, coach, Limburg

Ellenor Spreeuw, mediator, coach

Emilie ter Pelkwijk, vertrouwenspersoon,
regio Noord

Doris Alofs, mediator, regio Zuid

Siem Smeets, externe vertrouwenspersoon
José Lenders, coach, counsellor, mediator,
gastdocent, regio Zuid

Arnoud Kok, externe vertrouwenspersoon,

Petra Ackermans, mediator, regio Zuid

Isabelle Hulsman, mediator, coach, Zuid
Holland

Suzanne Heussen, mediator regio Zuid

Paul van Gestel, coach, mediator

Pauline Bakker, mediator

Inhoud

- 2 **Kamerdebat over institutioneel racisme**
Zo te horen spelen het onderwijs en de scholen een belangrijke rol
- 4 **Beste lezer,**
Op weg naar volwaardigheid
- 5 **Verdraagzaamheid**
Een gedichtje ter inleiding van ons thema
- 6 **Bij problemen op school is mediation de oplossing**
Het met elkaar eens worden is prettiger dan een uitspraak van de rechter
- 8 **Mediation bij pestgedrag op school; casus uit de praktijk**
Toch heerlijk als je er glunderend op kunt terugzien
- 10 **Schoolplein ruzie**
Een timide kind en haar moeder die haar zo graag wil 'socialiseren'
- 12 **Vertrouwenspersoon bij pestgedrag op school**
Soms is het beter niet-dwingend op te treden
- 14 **Het leven is 'bewegen'**
Het is praktisch om op elke situatie in te kunnen spelen
- 16 **Samengesteld gezin, en dan ...**
'Over het hoofd van het kind', noemen ze dat
- 18 **Stichting Veilig Onderwijs. Wie we zijn en wat we doen**
Vrijwilligersorganisatie die zich inzet voor sociale veiligheid op school
- 19 **Verwerf het predikaat Sociaal Veilige School**
Een breed gedragen beleid geeft zekerheid
- 20 **Even voorstellen, Sietske de Boer**
Sociale veiligheid van primair belang
- 21 **Soms loopt het (l)even anders dan verwacht**
'Als het getij verloopt verzet men de bakens'
- 22 **Predikaat Sociaal Veilige School**
Christelijke basisschool 'de Zwaluw' in Zandpol heeft het voorelkaar
- 24 **Het schoolmeisje Laura D.**
Eén van de weinigen die iets begreep van pesten

UITGEVER:

DNB GROEP B.V.

RECEPTIE@DNBGROEP.NL
WWW.DNBGROEP.NL

DNB GROEP
SOCIALE EN MAATSCHAPPELIJKE PUBLICATIES

DE UITGEVER EN STICHTING VEILIG ONDERWIJS ZIJN NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE ADVERTENTIES. NIETS UIT DE ADVERTENTIES MAG WORDEN GEKOPIEERD EN/OF VERSPREID ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE UITGEVER.

Op woensdag 1 juli vond een inhoudelijk debat in de Tweede kamer plaats over het racisme dat Nederlanders met een migratieachtergrond de weg verspert naar een goed betaalde baan en een fatsoenlijk huis. Opmerkelijk is het dan hoe en hoezeer de woorden 'onderwijs' en 'scholen' in de mond genomen worden.

Je vraagt je dan af wat er in de diverse politieke partijen gemeend wordt van de woorden die tijdens zo'n debat geuit worden. Zien we straks nog iets terug van die meningen en opvattingen in de verkiezingsprogramma's van die partijen en zouden we dan mogen verwachten dat er dan ook nog gevolg gegeven wordt aan hetgeen daar neergeschreven staat?

Even een bloemlezing

In de eerste termijn van inbreng komen de woorden 'onderwijs' en 'scholen' al een aantal keren aan bod. Ons interesseert natuurlijk of daarmee ook aangegeven wordt wat als het belang van onderwijs in dezen gezien wordt.

Als eerste komt de heer Asscher aan het woord. In zijn aanhef zegt hij:

Ik sprak net mijn hoop uit dat we aan het einde van dit debat er concreet wat aan hebben gedaan, dat mensen hebben gezien dat wij als volksvertegenwoordiging onze verantwoordelijkheid hebben genomen, dat we ook het niet-ophefwerk zijn gaan doen, dat we de verleiding hebben weerstaan van elkaar alleen maar de maat nemen, maar dat we naar het probleem zelf hebben gekeken. Daar wil ik een aantal voorstellen voor doen.

Als vierde voorstel formuleert hij:

Ik wil in het onderwijs, bij onze kinderen, onze jeugd, ervoor zorgen dat de aandacht voor gelijkwaardige behandeling, voor racisme, voor tolerantie, voor je in elkaar verplaatsen, beter verankerd wordt. Want als je kinderen leert om zich in een ander te verplaatsen, doe je pas echt wat tegen racisme. Dan doe je pas echt wat tegen vooroordelen en discriminatie. Dat moet dus ook terechtkomen in de opleiding van leraren en in de opleiding van medewerkers in de jeugdzorg.

De heer Pieter Heerma komt daar in zijn betoog op terug:

Wij hebben als politiek een belangrijke taak, die verder gaat dan alleen het benoemen van problemen. Die heeft namelijk ook te maken met hoe we, wat mij betreft vanuit een breed politiek midden, structurele discriminatie en racisme tegengaan, op de arbeidsmarkt, bij het vinden van een woning, bij het vinden van een stage, maar ook in de supermarkt en online. Dan bouwen we met elkaar aan "samen leven" in plaats van dat we tegenover elkaar staan. Voor het CDA begint dit bij de opvoeding en op school, want dat is waar leren samenleven begint. Daarom hebben wij als CDA onlangs - het vierde punt waar collega Asscher het zojuist over had - een motie gesteund om hier in het onderwijs wat meer aandacht voor te vragen. Een motie van PvdA-collega Van den Hul, die zij gezamenlijk met GroenLinks en de Partij voor de Dieren heeft ingediend; die motie is volgens mij heel breed gesteund in de Kamer.

Mevrouw Marijnissen staat stil bij de rol van het onderwijs:

Het beste medicijn tegen het gif racisme en discriminatie is samenleven. Geen tweedeling, maar samenleven. Maar intussen zien we steeds meer witte en zwarte scholen. Ook toen dat misschien nog helemaal niet zo geaccepteerd was

als dat nu is, streed de SP tegen de segregatie op scholen. Het is namelijk juist zo belangrijk dat kinderen samen naar school gaan. Nu, jaren verder, moeten we constateren dat rechts beleid die problemen alleen maar groter heeft gemaakt. We zien de opkomst van privéscholen, om maar eens wat te noemen, maar ook, zo bleek recent, scholen die werken met een systeem waardoor rijke, hoogopgeleide, vaak witte ouders hun kinderen op de beste, populairste scholen kunnen krijgen. Dit heeft dus helemaal niks meer met samen naar school gaan te maken. Ik zou het kabinet dan ook om een reactie hierop willen vragen.

De heer Segers:

Het is ook van belang dat in het onderwijs op goede wijze aandacht wordt besteed aan onderwerpen als racisme en discriminatie en wat daartegenover staat, namelijk ieders gelijkwaardigheid. Momenteel wordt het curriculum voor het basis- en voortgezet onderwijs herzien. Het is goed als dit onderwerp daar ook bij betrokken wordt. We hebben vorige week ook de motie van de Partij van de Arbeid daarover aangenomen en gesteund. Welke mogelijkheden ziet het kabinet om te bevorderen dat dit onderwerp goede aandacht krijgt in het onderwijs?

Discriminatie. Sommigen vinden er een uitdaging in

De heer El Yassini licht hier alvast één onderwerp uit: Nelson Mandela zei ooit: *education is the most powerful weapon which you can use to change the world*. Dat klopt alleen als je dat wapen scherp houdt. Het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en mbo hebben heel veel aandacht voor discriminatie en gelijke kansen. Maar nergens is te vinden hoe wij het hoger onderwijs inzetten om gelijke kansen te bevorderen. Dan heb ik het dus niet over toegankelijkheid, want daar wordt al veel aan gedaan. Ik heb het dan over instrumenten als onderdeel van de lesstof en het curriculum. Het is namelijk de HR-manager die selecteert op sollicitatiebrieven. Het zijn de bedrijfskundigen die in de top van het bedrijfsleven beleid maken. Het is de makelaar die filtert op bezichtigingsaanvragen. Het zijn de leiders van morgen die vandaag worden opgeleid op onze hogescholen en universiteiten. Kan het kabinet toelichten hoe in de opleidingen van deze leiders van morgen nu

rekening wordt gehouden met gelijke kansen? Hoe wordt de hr-professional van morgen nu voorbereid om nee te zeggen als de baas zegt dat hij geen Marokkanen mag aannemen?

In een reactie zegt de heer Asscher:

Dat wij in het onderwijs ook moeten meegeven dat er aandacht is voor het bestrijden van vooroordelen.

Mevrouw Ouwehand reageert:

Ik hoor de heer El Yassini over onderwijs, en dat vind ik heel goed, maar dat betekent dat we daar pas over een jaar of vijftien profijt van hebben, als die mensen van school komen.

In zijn antwoord zegt de heer Yassani:

Ik vind het ook belangrijk om niet alleen te kijken naar het primair en voortgezet onderwijs en het mbo, maar ook naar het hoger onderwijs. Ik zou juist het hoger onderwijs in willen zetten als instrument, als wapen voor studenten die straks aan de slag gaan als professionals in het bedrijfsleven en bij de overheid, om werk te maken van gelijke kansen.

... en dan nú, de toerusting nog ...

In de 'eerste termijn van antwoord' komt Minister Ollengren na de premier en ze kiest meteen 'ons' onderwerp:

De kwestie van de bestrijding van racisme en discriminatie in het onderwijs. Door verschillende leden is dit punt opgebracht. De heer Segers vroeg vooral naar wat wij kunnen doen. Hij zei: de kerndoelen in het funderend onderwijs worden herzien, daar ligt een kans; kunnen wij die gebruiken om meer aandacht te besteden aan discriminatie en racisme? Wij hebben daar ook in het regeerakkoord afspraken over staan. En er ligt een onlangs aangenomen motie van het lid Van den Hul, om in het onderwijs meer aandacht te hebben voor het koloniale verleden, racisme, discriminatie en de migratiegeschiedenis. OCW is naar aanleiding daarvan het gesprek aangegaan met de initiatiefnemers van de petitie die daar aandacht voor vraagt. Recent is de nieuwe canon voor het onderwijs gepresenteerd, waarin ook meer aandacht is voor culturele diversiteit. Het is echt van belang om het burgerschapsonderwijs die kwaliteitsimpuls te geven, zodat de leerlingen elkaar en elkaars culturen kennen en respecteren. Er ligt een wetvoorstel in uw Kamer voor, ter verduidelijking en aanscherping van de burgerschapsopdracht.

Mevrouw Marijnissen noemt de kwestie van de hoogopgeleide, witte ouders. Het is natuurlijk duidelijk dat het onacceptabel is dat bepaalde kinderen minder kansen zouden hebben en niet op de school van hun voorkeur terecht zouden kunnen. We willen kansengelijkheid. We willen segregatie bestrijden. We willen dat er een landelijk beeld komt van het toelatingsbeleid en de toegankelijkheid van het funderend onderwijs. Dat onderzoek wordt uitgevoerd en is in een afrondende fase. U ontvangt na de zomer de resultaten ervan.

Scholen moeten zich sowieso houden aan de wettelijke bepalingen rondom toelating en weigering. Anders kan de Inspectie van het Onderwijs natuurlijk ingrijpen.

Collega Slob heeft grote aandacht voor segregatie in het onderwijs en hij heeft recent in de Eerste kamer toegezegd met een beleidsagenda segregatie te komen.

De heer Asscher en de heer Jetten vroegen naar de lerarenopleidingen. In de lerarenopleiding wordt natuurlijk de basis gelegd voor de competenties die een leraar sowieso nodig heeft om onderwerpen te bespreken. Dat geldt ook voor dit onderwerp. Er is met name behoefte aan ondersteuning van vaardigheden voor het bespreken van thema's die gevoelig liggen in de klas. Hoe zorg je voor een veilige omgeving, waarin dit soort dingen gewoon kunnen worden besproken? Dat gebeurt in de opleidingen steeds meer. Daarnaast heeft de Stichting School en Veiligheid, in opdracht van OCW, veel materiaal ontwikkeld voor het creëren van zo'n veilige klas en het bespreken van onderwerpen. Dat materiaal wordt gebruikt door de leraren.

De heer El Yassini had nog gevraagd naar het hoger en het universitair onderwijs. Hij zei: het is belangrijk dat de hoogopgeleide professionals van de toekomst weten hoe ze moeten handelen en hoe ze discriminatie kunnen tegengaan. Mijn collega heeft gezegd dat ze daar graag over in gesprek wil gaan. Dat doet ze met de Vereniging Hogescholen en met de VSNU. Ik deel dat punt. Het is natuurlijk van belang dat de hr-professionals van de toekomst dat weten. Daarom is het ook goed om te melden dat, in samenwerking met het Kennisplatform Integratie & Samenleving en een aantal van die hr-opleidingen in het hbo, wordt gewerkt aan een programma 'Gelijke kansen'.

Is discriminatie een probleem op uw school? Institutioneel of niet; het vormt altijd een bedreiging voor de sociale veiligheid. Van leerlingen en personeel.

Met hulp van Stichting Veilig Onderwijs kunt u er wat aan doen: contact@stichtingveiligonderwijs.nl

Beste ondernemers, adverteerders en sponsors

De functie van ons Sociaal Veilig Onderwijs magazine is om de doelstelling van Stichting Veilig Onderwijs op scholen te bevorderen en in beeld te brengen.

Zonder u kunnen wij dat niet doen.

Het is uniek dat ons magazine in de markt gezet wordt door onze commerciële uitgever die het voortbrengen en het verspreiden van ons magazine bekostigt uit inkomsten van uw advertentie.

Want uw advertentie is goud waard, doordat uw advertentie een bevestiging is van de doelstelling van onze stichting.

Juist door uw steun via uw advertentie kunnen wij helpen het onderwijs sociaal veiliger te maken, zodat leerlingen, onderwijzenden sociaal veilig kunnen zijn en bovendien met plezier naar school gaan. Ook bevorderen wij de samenwerking tussen onderwijzenden en ouders, wat bijdraagt aan een sociaal veilige school. Zo komt iedere leerling en iedere leerkracht tot zijn/haar recht.

Bovendien komt de sociale veiligheid ten goede aan het onderwijs in het algemeen.

Op deze manier kan ons magazine - voor de ontvanger kosteloos - ruim verspreid worden op scholen in ons land. Op deze manier wordt ons magazine "belangeloos" en in alle neutraliteit gepubliceerd. Ook scholen zijn u en ons dankbaar dat zij ons magazine door uw bijdrage geheel gratis ontvangen.

Stichting Veilig Onderwijs is verantwoordelijk voor de redactionele inhoud en daardoor vrijwaart de uitgever de adverteerders voor commerciële beïnvloeding van het magazine.

De redactie voert haar werkzaamheden uit onder de verantwoordelijkheid van het managementteam van de SVO. De redactie kan zich "neutraal" opstellen tegenover meningen, opvattingen en doelstellingen van anderen.

In beginsel schrijven we niet-oordelend.

Nogmaals hartelijk dank voor uw bijdrage.

Els Hendrikse, voorzitter

Voor vragen kunt u ons mailen:
contact@stichtingveiligonderwijs.nl

In het onderwijs staat de ontwikkeling van kinderen voorop. Naast intellectuele ontwikkeling, speelt onderwijs ook een grote rol in de mentale en sociale ontwikkeling van onze kinderen. Krijgen ze de kans om op te groeien tot wie ze willen zijn?

Leerlingen leren sociale omgangsvormen door alle lessen heen. Alle ervaringen met andere leerlingen en hoe docenten met de kinderen (en elkaar) omgaan, geven de kinderen een blauwdruk van de 'echte volwassen wereld' waar zij naar onderweg zijn.

Het onderwijs legt een basis voor omgangsnormen. Hoe wil je dat mensen met jou omgaan en hoe ga jij met anderen om. En, heel actueel, hoe ga je om met mensen met een andere achtergrond dan jij ...? Tegenwoordig is niemand alleen burger van waar je geboren bent, we zijn allemaal wereldburgers. Des te belangrijker om respect te voelen voor andere normen, waarden en gebruiken.

Moedigt het onderwijs ook de ontwikkeling aan tot volwaardig wereldburger? Voelen kinderen die behoren tot minderheden (of dat nu een andere cultuur is of bijvoorbeeld als enige in de klas met rood haar), zich net zo veilig en betrokken als elk ander kind in de klas?

Als de leerlingen het schoolklimaat niet als veilig ervaren, hoe kunnen ze zich dan ontspannen voelen om open te staan voor dingen en mensen die zij misschien niet begrijpen, die anders zijn dan anderen in hun directe omgeving? Als je meer bezig bent met het veilig houden van jezelf, omdat je niet gewend bent veilig te zijn met rondom andere mensen, heeft dat invloed op je wereldbeeld en op je leer- en ontwikkelvermogen. En daarmee op je toekomst.

Op weg naar volwaardigheid

In het boek 'De Alchemist' van Paulo Coelho *) wordt een metafoor gegeven 'te klein om de wereld te omarmen'. Als je je slecht voelt over jezelf, of gekwetst bent, ben je te klein om het grote geheel te zien. Als een kind zich niet veilig voelt in de sociale omgeving, beperkt dat de ruimte om open te staan voor dingen die 'anders' zijn, omdat de focus ligt op zelfbescherming.

Stichting Veilig Onderwijs (SVO) wil dat alle scholen een veilig sociaal klimaat hebben. Waar alle kinderen de ruimte krijgen om zichzelf te zijn en zich te ontwikkelen. Hetzelfde geldt voor leraren en ouders. Ook zij verdienen de omgeving waar ruimte is voor iedereen.

Hoe de SVO dat doet, lees je in dit blad. Er zijn veel mooie voorbeelden waarbij de SVO voor een kanteling heeft kunnen zorgen in het veiligheidsklimaat op scholen, waar docenten weer met plezier naar hun werk gaan. Waar ouders weer het gevoel hebben gehoord te worden. En waar kinderen weer de veiligheid ervaren die ze nodig hebben. In dit blad lees je verhalen uit de praktijk waarin de toewijding en passie van onze mensen zichtbaar is.

Sietske de Boer, SVO communicatie

**) "Maar nu ben ik ongelukkig en bedroefd. Wat moet ik doen? Ik zal verbitterd worden en niet meer geloven in de mensen, omdat één mens mij verraden heeft. Ik zal al diegenen haten die verborgen schatten hebben gevonden, omdat ik de mijne niet heb gevonden. En ik zal het kleine beetje dat ik heb stevig vasthouden, want ik ben te klein om de wereld te omarmen."*

Paulo Coelho (De Alchemist)

Verdraagzaamheid

mediation

Er wordt je iets aangedaan
Je wordt geraakt
Kan je het hebben
Waar doet het pijn

Wat verbindt
Wat stoot af
Twee in strijd
De emotie
De ratio

Kiezen is 'voor en tegen'
Wat is 'mijn eigen'
Wat is 'de ander'
Wat kan er veranderen

Geven en nemen
Los laten
Onzeker voelen
Toelaten
Wegduwen

Ik en de ander
De relatie
De groei
De bloei

Leo Heldens, SVO mediator

Bij problemen op school is mediation de oplossing

Ieder schoolbestuur wil graag dat haar school een veilige haven is voor haar leerlingen met hun ouders, maar ook voor haar personeel en een ieder die betrokken is bij de school. Toch kan het gebeuren dat er een verschil van inzicht ontstaat wat uitloopt tot een conflict.

Vaak denkt men dan dat een juridische procedure de enige oplossing is, terwijl dat vaak juist een averechtse werking heeft.

Uiteraard is dat niet in het belang van de leerling, het personeel of andere betrokkenen. Bovendien is het een hele dure en lange weg die bewandeld gaat worden, met veelal een uitspraak die niet de uitkomst biedt die men verwacht. Het kan zelfs leiden tot een verlies voor alle partijen, waarvan een leerling, een personeelslid of een andere betrokkene de dupe kan zijn.

Dit alles terwijl het in de meeste gevallen niet de bedoeling is om met elkaar de strijd te voeren, maar juist om samen te werken. En dat is een goed streven, want samenwerking is de brug naar een sociaal veilige school. Stichting Veilig Onderwijs is daarom tegen juridisering in en met het onderwijs.

Wij willen geen bijdrage leveren aan het probleem maar juist onderdeel zijn van de oplossing. Onze aanpak bij conflicten is daarom mediation, zodat er samen naar een oplossing gezocht wordt waar alle partijen zich in kunnen vinden.

In dit artikel gaan wij verder in op het waarom van mediation, voor wie het geschikt is en wat een mediator precies doet.

Waarom mediation?

Een groot voordeel van mediation is dat een kwestie vaak snel en goedkoop wordt opgelost. Omdat alle partijen gehoord worden, sluit de oplossing ook beter aan op de wensen van beide partijen. Hierdoor houdt de oplossing langer stand en blijft de sociale veiligheid gewaarborgd. Dat is belangrijk, want je hebt elkaar nodig om samen te werken in het belang van de leerling. Immers, we delen een gezamenlijk belang, namelijk de toekomst van de leerling.

Voor wie?

Mediation is een manier om onderling tot een oplossing te komen waar iedereen zich in kan vinden. Er kan daarom alleen voor mediation gekozen worden als iedereen met elkaar wil communiceren en betrokkenen samen willen blijven werken. Immers, het geven van onderwijs is een gezamenlijk proces waar ook de ouders onderdeel van uitmaken. Denk hierbij aan de samenwerking die nodig is om de leerling(en) op een goede manier in zijn/haar onderwijs carrière te begeleiden. Er wordt daarom uitgegaan van een gezamenlijk doel en het enige waar de partijen hulp bij nodig hebben, is inzicht te verkrijgen in elkaars handelen en intenties. Er kunnen dan afspraken gemaakt worden over bepaalde situaties, zoals bijvoorbeeld over omgangsnormen op school, of andere zaken.

Met het doel voor ogen

Het belangrijkste is dat iedereen bereid is naar elkaar te luisteren en samen afspraken wil maken. Zo legt iedereen de basis voor goede communicatie in de toekomst. Een mediator zorgt er onder andere voor dat iedereen de mogelijkheid krijgt om zijn/haar verhaal te doen, wat veelal leidt tot begrip voor elkaars standpunt, aangezien alle partijen het belang van de leerling(en) voor ogen hebben.

Bovendien, wanneer u als partijen weer op een goede manier kunt samenwerken, komt dit ten goede aan de toekomst van de leerling, de werksfeer op school en het onderwijs in het algemeen. En daar is iedereen mee geholpen.

Rol mediator

Een mediator is neutraal en onpartijdig en bemiddelt tussen betrokkenen. De mediator zal zich niet met de inhoud bemoeien, enkel met het proces. De gesprekken worden door de mediator gefaciliteerd en begeleid.

Tijdens de gesprekken wordt er uitgegaan van het zelfoplossend vermogen bij alle partijen. Want vaak weet iedereen wel de oplossing, maar door het verschil van inzicht, komt deze oplossing maar niet dichterbij.

Het opstellen van een mediation-overeenkomst is verplicht. Hierin wordt onder andere de onpartijdigheid van de mediator vastgelegd, de vertrouwelijkheid van de gesprekken gewaarborgd en vermeld dat iedereen meedoet op basis van vrijwilligheid.

Voordelen

Mediation kent vele voordelen:

- Er zijn geen verliezers: iedereen heeft als doel om gezamenlijk tot oplossingen te komen en goede afspraken te maken;

- Maatwerk: betrokkenen staan in dialoog met elkaar onder begeleiding van een professional;
- Doordat er veelal wederzijds begrip ontstaat, willen betrokkenen zo goed mogelijk aan elkaars wensen voldoen op alle vlakken. Dit in het belang van de leerling(en), de werksfeer en het onderwijs in het algemeen;
- Minder stressvol: omdat u op een zo vredig mogelijke manier met elkaar spreekt, zullen emoties meer begrepen worden;
- Sneller en goedkoper: oplossingen vinden en afspraken maken met behulp van een mediator is sneller omdat betrokkenen in gesprek zijn onder begeleiding van een professional. Het is goedkoper omdat er geen advocaat ingehuurd hoeft te worden;
- Een goede basis voor contact in de toekomst is al gelegd. Zeer belangrijk om samen te werken in het belang van de leerling(en), de werksfeer en het onderwijs in het algemeen.

*Els Hendrikse,
directeur Stichting Veilig Onderwijs*

Heeft u ook een verschil van inzicht en wilt u weten wat mediation voor u kan betekenen? Neem dan gerust contact met ons op via contact@stichtingveiligonderwijs.nl of 0346-550655.

Mediation bij pestgedrag op school; casus uit de praktijk

Een tijd geleden werd ik als mediator betrokken bij een conflict binnen een scholengemeenschap (vijftienhonderd leerlingen) waarbij – naar verluidt van de schoolleiding – een hele klas (leeftijd vijftien, zestien jaar) het voorzien had op één leerling en (indirect) op diens vader, een man van Turkse afkomst. ‘Heel meeslepend allemaal’.

In het kort kwam het erop neer dat de leerling via whatsapp discriminerende berichten ontving. Ook zijn vader, een ondernemer van Turkse afkomst, werd via social media in de pesterijen betrokken.

De politie, in de persoon van de wijk-/schoolagent, werd uiteindelijk ook door de school betrokken. De school gaf aan dat zij negen leerlingen hadden geïdentificeerd als boosdoeners/daders.

De schoolleiding stelde een groepsmediation voor tussen de negen leerlingen en hun ouders en de gepeste leerling en diens vader.

Niet onvermeld dient te blijven dat de school pas twee maanden na het incident tot dit besluit was gekomen. Het probleem was binnen de schoolleiding niet direct onderkend en nadat men er wel kennis van had gekregen, bleef actie aanvankelijk nog uit. Bij intakegesprekken met de schoolleiding bleek dat dit onder andere te maken had met het ontbreken van een protocol/draaiboek voor dergelijke situaties ...

Gezien de omvang van het aantal betrokken personen heb ik deze casus samen met een co-mediator gedaan.

Het is niet mijn bedoeling om de mediation hier in detail te behandelen. Wel wil ik graag een aantal leerpunten en inzichten uit deze casus met u delen. Wellicht voor de één “een open-deur” maar voor de ander misschien toch ook een eyeopener.

Setting en locatie van de mediation

De mediation vond, met instemming van alle partijen, plaats op het politiebureau. Wij hadden als mediators daar in eerste instantie wel moeite mee (imponerende/ wellicht zelfs intimiderende omgeving met sterk juridische context) maar uit pragmatische overwegingen zijn we toch ook akkoord gegaan.

Bij de mediation was op eigen verzoek ook de hulpofficier van justitie aanwezig in de rol van observator. Hij zag deze groepsmediation als een mogelijke pilot voor toekomstige kwesties waarbij meerdere personen/groepen betrokken waren. Zijn aanwezigheid had eveneens de instemming van alle betrokkenen.

We hebben in de ruimte twee cirkels gevormd met in de buitenste ring de ouders van de leerlingen en in de binnenste ring (de kern) de negen leerlingen/vermeende daders en de gepeste leerling.

Leerpunten/inzichten per betrokken partij

Mediators:

Voor ons als mediators stelden wij in onze evaluatie achteraf vast dat enige kennis van groepsdynamiek onontbeerlijk is om in een dergelijke casus te mediaten.

Wij onderkenden de volgende gedragspatronen/denkfouten/bias binnen deze klas/groep:

Social Proof: dit houdt in dat je vindt dat je je goed gedraagt zolang je je net als de anderen gedraagt. Hoe meer mensen achter het idee (of gedrag) staan, des te juist(er) je het idee (of gedrag) vindt. Het verborgen contract achter deze gedachte luidt: ‘Als je niet een van ons bent, deug je niet.’

Een absurde gedachte natuurlijk, want als miljoenen mensen iets doms beweren, wordt het daarom nog geen waarheid.

Social Proof kan heus ook wel goede dingen opleveren, zolang we het onderscheid tussen schoonheid en schade maar blijven herkennen.

Tijdens de intakegesprekken met de leerlingen en ook tijdens het mediationgesprek bleek dit fenomeen heel sterk aanwezig. Leerlingen vonden dat hun gedrag oké was “omdat de anderen het ook deden.”

Groepsdenken: Dit psychosociale fenomeen treedt op zodra een groep mensen onwenselijke besluiten of acties (onder)neemt, omdat iedereen zich aan de veronderstelde consensus aanpast. Zo komen besluiten tot stand die een afzonderlijk groepslid onder normale omstandigheden wellicht had afgewezen. Deze manier van besluitvorming ontmoedigt het nemen van individuele verantwoordelijkheid of om tegen de stroom in te gaan.

Groepsdenken; 't fenomeen waarbij iedereen zich zo maar aanpast aan de veronderstelde consensus

Het culturele aspect speelde in deze casus zeker ook een rol. Het fenomeen "Familie-eer" woog voor de vader van Turkse afkomst heel zwaar en bleef hardnekkig in de mediation de kop op steken. Excuses door de leerlingen voor hun gedrag werden bijvoorbeeld niet zondermeer aanvaard.

Het feit dat niet alle ouders van de negen leerlingen/aanstichters bij de mediation aanwezig waren, was voor de Turkse vader aanleiding om hier een duidelijke mening/oordeel over te vellen, waardoor er een sub-kwestie ontstond (welke opvoeding is beter de als tolerant en los bestempelde Nederlandse of de strakke/traditionele Turkse?).

Schoolleiding:

De school had geen plan/protocol en heeft veel te laat het probleem onderkend en aangepakt. Daarmee verharde het conflict. Mediation werd pas overwogen toen bekend werd dat de vader van de gepeste leerling aangifte tegen de leerlingen (wegens discriminatie) en de school (nalatigheid) dreigde te doen bij de politie.

De school had geen vertrouwenspersoon bij wie de gepeste leerling eventueel terecht had gekund.

Een regelmatig overleg met de wijkagent was niet geagendeerd zodat ook de politie laat werd aangesloten bij deze kwestie.

Politie/wijkagent:

De wijkagent had op basis van interviews negen leerlingen aangemerkt als "hoofddaders" hetgeen door de schoolleiding zondermeer werd gevolgd.

Als mediators hebben wij aandacht gevraagd voor het fenomeen "leiders en volgers" in een groep om daarmee aan te geven dat wanneer niet de juiste personen in de bemiddeling betrokken zijn, het conflict als veenbrand blijft voortduren en er geen duurzame oplossing is voor het conflict.

Gezien de tijd die al verstreken was, zijn we met de aangewezen leerlingen en hun ouders in gesprek gegaan (intakes). Achteraf is dit correct gebleken maar dit had ook anders kunnen uitpakken.

Conclusie:

Snel, planmatig en adequaat gezamenlijk optreden voorkomt escalatie van conflicten/langdurig en structureel pestgedrag.

Nazorg

Na acht weken hebben we contact gezocht met alle betrokkenen en gevraagd naar de actuele situatie. Met de leerling in kwestie gaat het inmiddels naar tevredenheid. In de lessen maatschappijleer is aandacht besteed aan pestgedrag en conflicthantering.

Inmiddels heeft deze scholengemeenschap een veiligheidsplan opgesteld en een interne vertrouwenspersoon aangesteld. Ook is er een afspraak gemaakt met lokale buurtbemiddeling en wijkagent om bij een volgend incident adequater te kunnen handelen.

De wijkagent heeft nu op maandbasis een overleg met de school.

Joep Peters, SVO mediator, coach regio Limburg

Advies nodig? Neem contact op met SVO.
contact@stichtingveiligonderwijs.nl, tel. 0346 550655

Kinderen uit een buurt groeien vaak samen op. Moeders leren elkaar al kennen op het consultatiebureau en komen elkaar wellicht al tegen bij de kinderopvang. Nog voordat de leerplicht dwingend wordt zit het grut al bij elkaar op school. Het proces van onderlinge afstemming heeft in het algemeen een natuurlijk verloop. 'Hoe het hoort' komt als vanzelf tot stand.

Maar soms is er iemand die er niet goed in slaagt zich te conformeren. Dat kan dan aan je achtergrond liggen. Niet ieder komt vanuit hetzelfde perspectief. En dat kan dan wel eens botsen. Als school kun je daarmee in aanraking komen en dat is dan vaak omdat het vroeger al niet goed is opgevangen.

Hoe strijk je dan de plooiën glad. Dat vraagt meestal omzichtigheid en -als het kan- ook wat afstandelijkheid. Typisch een kwestie om bemiddeling bij in te roepen.

Een moeder benadert de Stichting Veilig Onderwijs met beklag over hoe de school omgaat met het wangedrag van een andere moeder. Die pakt kinderen op het schoolplein gewoon bij de arm om ze te dwingen met haar dochter te spelen. Dit gebeurt nu al vanaf de kleuterklas en moet maar eens ophouden. Kinderen durven niet meer naar school uit vrees daar zo aangepakt te worden. Ook andere ouders klagen hierover.

De SVO coördinator zoekt meteen contact met de directeur van de school en bespreekt de kwestie. Het probleem wordt onderkend en de directeur gaat graag in op het voorstel om onder leiding van een van onze mediators tot een bemiddelingsgesprek te komen tussen de ouders van de twee meisjes, -Anneke en Beatrice- uit groep 5. De interne begeleider van de school zal zich hier ook voor inzetten.

Al te kordate moeder

De aanleiding tot de spanningen tussen de ouders van de twee meisjes is een incident dat al gebeurde in de kleuterklas.

Doordat dit nooit goed uitgepraat is, bleef de spanning tussen de ouders. Anneke's moeder ergert zich aan het gedrag van Beatrice's moeder. Beatrice's moeder wil graag dat haar dochter met Anneke speelt en dwingt Anneke om met Beatrice af te spreken.

Beatrice's moeder is erg aanwezig op het schoolplein en in de school. Ze spreekt kinderen aan en pakt ze ook vast. Hierdoor zijn er meerdere kinderen die zich niet prettig voelen als Beatrice's moeder op school is. De school heeft al meermalen gesproken met deze mevrouw over haar gedrag en gevraagd zich aan de afspraken met de school te houden, zoals dat van iedere ouder gevraagd wordt. Dit heeft korte tijd effect, maar Beatrice's moeder valt steeds terug in haar oude gedrag.

Je kunt dit niet maar laten gaan

Voorafgaand aan het eerste gesprek belt de mediator met Anneke's moeder. De emoties zitten heel hoog en de bemiddeling kan voor haar niet snel genoeg beginnen. Ze is boos omdat Beatrice's moeder haar kind vast pakt en dwingt om met Beatrice te spelen. Anneke is bang om op het schoolplein te komen voor de school begint omdat Beatrice's moeder er dan kan zijn. Ook is Beatrice's moeder voor de school begint vaak in de klas om klasgenootjes van Anneke aan te spreken om ze met Beatrice te laten spelen.

Anneke's moeder is ook boos op de school omdat deze in haar ogen te weinig actie onderneemt om de situatie te veranderen. De juf verbiedt Beatrice's moeder niet om in de klas te komen en de directeur heeft wel gesprekken met Beatrice's moeder, maar dat gaat niet verder dan waarschuwen en Beatrice's moeder op de afspraken van de school wijzen.

Anneke's moeder wil dat de school nu maatregelen gaat nemen en het niet laat bij praten en waarschuwen alleen. Er wordt nu afgesproken dat we dit in het gesprek met de school in gaan brengen.

Ook wil Anneke's moeder ouders van een klasgenootje bij de gesprekken betrekken omdat zij ook last hebben van het gedrag van Beatrice's moeder.

De mediator legt uit dat het beter is om te beginnen met alleen het verhaal van Anneke's ouders om de ouders van Beatrice niet af te schrikken.

Ze kan in een bemiddelingsgesprek wel aangeven dat hun dochter Anneke niet de enige is die bang is voor Beatrice's moeder.

Hoe ver kun je hierin gaan

Bij de eerste afspraak heeft de mediator een gesprek met de ouders van Anneke, de schooldirecteur en de interne begeleider. De ouders van Anneke vertellen hun verhaal en welk effect het gedrag van Beatrice's moeder op hun dochter heeft. In eerdere gesprekken met de school hebben zij dit ook al gedaan, maar het is goed om alle klachten nog eens op een rijtje te hebben. Anneke's moeder wil graag dat er effectieve afspraken gemaakt worden met Beatrice's moeder.

De directeur legt uit dat Beatrice's moeder al meermalen op haar gedrag aangesproken is. Het gaat dan een aantal weken goed, maar dan vervalt ze weer in haar oude gedrag. De ouders van Anneke zijn verbaasd dat er dan geen consequenties aan vast zitten voor Beatrice's moeder.

De directeur merkt op dat hij de week ervoor in een bijscholing heeft gehoord dat er mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld een kind te schorsen als de ouders zich niet aan de regels van de school houden.

Anneke's moeder springt hier gelijk op in en wil dat van deze regeling gebruik gemaakt wordt als Beatrice's moeder zich niet aan de regels houdt. Maar ja, dat gaat zomaar niet. Er wordt uitgelegd dat dat een zaak tussen de school en de ouders van Beatrice zou zijn en dat de ouders van Anneke dit niet zomaar af kunnen dwingen.

Nog eens duidelijk maken wat verwacht wordt

Als volgende stap na dit gesprek wordt afgesproken dat de directeur de regels van de school nogmaals op papier zet en aan de ouders van Beatrice zal meegeven en ook gaat hij vragen die te ondertekenen.

De ouders van Anneke gaan hier mee akkoord en stemmen in met een bemiddelingsgesprek nadat er een gesprek met de ouders van Beatrice is geweest. De ouders van Anneke geven aan zich gehoord te voelen door de school en dat ze er vertrouwen in hebben dat er nu eindelijk een oplossing gaat komen voor de problemen.

Intern beraad

Direct na het gesprek met deze ouders heeft de counselor een gesprek met de directeur en de interne begeleider Ze herkennen en erkennen de emoties van Anneke's ouders.

Er zijn al meerdere gesprekken met Beatrice's moeder geweest. De verstandhouding tussen Beatrice's moeder en de directeur en de interne begeleider is niet echt goed. Beatrice's moeder is het niet echt eens met de school en wil dat de school ervoor zorgt dat haar dochter met Anneke en de andere meisjes in haar klas speelt. De school vindt dat de meisjes dat zelf onderling uitstekend kunnen regelen.

De directeur en de interne begeleider willen in het komende gesprek met de ouders van Beatrice met een schone lei beginnen en hun verschillen van inzicht achter zich laten.

De andere kant van de medaille

Bij de tweede afspraak heeft de counselor een gesprek met de ouders van Beatrice, de schooldirecteur en de interne begeleider. De directeur legt uit wat de aanleiding van het gesprek is.

Al tijdens de uitleg van de directeur is het verschil van inzicht duidelijk. Beatrice's moeder heeft duidelijk haar eigen mening en haar visie. Zij ziet niet dat haar gedrag op het schoolplein en in de klas een probleem zouden kunnen zijn. Ze heeft het beste met haar dochter voor en wil graag dat Beatrice meer op de voorgrond treedt.

Het is de counselor ook heel duidelijk dat Beatrice's moeder heel doortastend is en alles voor haar dochter wil regelen. De vader van Beatrice is veel rustiger en laat alles een beetje op zijn beloop. Het is duidelijk dat Beatrice op haar vader lijkt en wat meer op de achtergrond blijft en zich daar prettig bij voelt. Beatrice's moeder vindt dat haar dochter juist overall op af moet, vooraan moet staan en met iedereen moet spelen. Moeder ziet niet dat haar dochter niet haar karakter heeft en dat ze Beatrice gedrag opdringt dat niet bij het meisje past.

Beatrice's moeder vindt het best moeilijk, ze kan niet inzien dat haar gedrag een probleem zou kunnen zijn op school.

Toch geldt een bepaalde manier van doen

De ouders van Beatrice wordt de regels van school nog eens schriftelijk overhandigd en die worden doorgesproken. Er wordt ook uitgelegd dat dit de regels zijn die voor iedere

ouder van de school gelden. Beatrice's vader vindt het prima om de regels te tekenen, maar Beatrice's moeder wil nog niet ondertekenen omdat de regels niet in haar moedertaal geschreven zijn en ze de regels beter wil bekijken.

Omdat de ouders van Beatrice denken dat ze er samen met de school wel uit gaan komen wordt in eerste instantie besloten om geen bemiddelingsgesprek met de andere ouders te plannen. Mocht het nodig zijn, dan kan dat alsnog georganiseerd te worden. De ouders van Anneke worden hiervan op de hoogte gesteld.

Men treft een eigen oplossing

Een aantal weken na de twee gesprekken wordt duidelijk dat de ouders van Beatrice hun dochter naar een andere school willen sturen, ondanks dat Beatrice het erg fijn vindt op deze school. De school heeft er voor gezorgd dat de overdracht goed zou verlopen en Beatrice een goede start kon maken op haar nieuwe school.

Het doel van de bemiddeling was, dat er rust op school en tussen de ouders terug zou keren. Dit doel is bereikt.

Beter was geweest als er nog een bemiddelingsgesprek had plaatsgevonden. De keuze van de ouders van Beatrice voor een andere school dient echter gerespecteerd te worden. Misschien niet de beste oplossing, maar het is wel hún oplossing.

De ouders van Anneke waren blij met de gesprekken onder leiding van SVO. Na een aantal jaren aanmodderen kwam er beweging in de zaak, waardoor het opgelost kon worden. Door de gesprekken moesten alle partijen hun kijk op de situatie duidelijk maken. Hierdoor kwam er helderheid over de problemen die er waren. Door de inzichten met elkaar te delen gingen de verhoudingen tussen de school en de ouders van Anneke en de ouders van Beatrice verschuiven en kwam er een oplossing.

Nazorg

De coördinator gaat bij de directeur van de school en Anneke's ouders na of alles naar wens is verlopen en of er nog hulpvragen zijn. De directeur is blij met de inzet van SVO en de rust die er bij het schoolteam en de ouders is gekomen door het bemiddelingsgesprek. De ouders van Beatrice hebben toch besloten om haar naar een andere school te doen. Jammer, maar hij respecteert iedere ouder en heeft meegewerkt aan een warme overdracht, zodat die school zich op een goede manier kan inzetten voor Beatrice. Ook de ouders van Anneke zijn gebeld. Zij geven aan dat zij erg blij zijn met de SVO mediator. Hun dochter gaat nu weer met plezier naar school. Het is immers een hele goede school, benadrukt moeder.

Marjolein Nijssen, SVO mediator

Mocht u nu ook tegen een verschil van inzicht aanlopen? Neem dan gerust contact met ons op.
contact@stichtingveiligonderwijs.nl
of telefoonnr. 0346-550655

Vertrouwenspersoon bij pestgedrag op school

De kracht op het gebied van sociale veiligheid van een school wordt bepaald door de mensen die er werken, de leerlingen en de ouders/verzorgers. Het schoolbeleid, de integriteit, de omgang met elkaar en de wijze van communiceren zijn van groot belang voor het realiseren van een gezonde en veilige werkplek. Ongewenste omgangsvormen, zoals bijvoorbeeld 'pesten' en integriteitschendingen doen grote schade aan leerlingen, medewerkers en de school.

De externe vertrouwenspersoon is in dit verband een zeer belangrijk klankbord.

Pauline Bakker

In deze tekst wil ik me graag voorstellen als externe vertrouwenspersoon. Iedereen kan een beroep doen op een vertrouwenspersoon bij Stichting Veilig Onderwijs.

De 'externe' vertrouwenspersoon kan voor wie ermee in contact komt vertrouwelijker aanvoelen, omdat deze persoon los staat van de instelling of organisatie waar de situatie zich afspeelt.

De melder vraagt op eigen initiatief of op advies van de school een gesprek aan met de vertrouwenspersoon. Hier kan de melder volledig vertrouwelijk zijn of haar verhaal vertellen. Soms is alleen het hart luchten al voldoende, maar in de meeste gevallen maakt de vertrouwenspersoon samen met de melder een stappenplan om naar een oplossing voor de ongewilde situatie te werken. De vertrouwenspersoon begeleidt de melder in het proces en staat te allen tijde aan de zijde van de melder.

Voorlichting geven aan alle klassen en het schoolteam, gevraagd en ongevraagd signaleren en adviseren (aan de opdrachtgever) zijn tevens belangrijke taken van de vertrouwenspersoon.

Een verhaal uit de praktijk *)

Julia ging tot groep 3 met groot plezier naar school. Helaas kwam hier in groep 3 van de basisschool verandering in.

Na de zomervakantie vormden de oudste leerlingen uit de twee kleuterklassen samen met wat nieuwe leerlingen een gezellig volle 'groep 3'. Al vrij snel bleek de chemie tussen de kinderen hooggespannen en er vormden zich verschillende groepjes die niet met elkaar overweg konden. Julia werd het doelwit van pesterijen.

Het veilige gevoel dat zij altijd had op school was compleet verdwenen. Ondanks dat, ging zij elke ochtend met goede moed naar school. Jammer genoeg kwam Julia telkens verdrietig thuis omdat zij wéér was gepest. De ouders van Julia zijn hiermee naar de juf gegaan.

Naar aanleiding hiervan heeft juf meerdere malen klassikaal het onderwerp 'pesten' besproken. Het pesten gebeurde heel vilein, precies als juf even de klas uit was en op het schoolplein tijdens de pauze.

Groep 4

De eerste twee weken leek het goed te gaan, maar al snel hervatte het oude patroon van het vorige schooljaar zich. De pesterijen, zoals sleutels verstoppen zodat Julia niet naar huis of de gymzaal kon en haar jas in de toiletpot stoppen, werden steeds erger.

Julia haar beste vriendinnen durfden uit angst om zelf slachtoffer te worden niks te doen en de nieuwe juf besprak het onderwerp wederom met de klas, maar dat mocht niet baten. Julia kreeg last van angststoornissen, nachtmerries en andere problemen ten gevolge van alle stress. Haar leerprestaties gingen erg achteruit en Julia haar blijde en onbevengene persoonlijkheid was veranderd in een zorgelijk kind. Thuis was Julia ook haar zelf niet meer.

Haar ouders waren radeloos en zijn uiteindelijk naar de schoolleiding gegaan. De directeur vertelde dat er veel meer klachten waren binnengekomen over de sfeer in deze klas en dat er een observatieonderzoek zou komen in deze groep. Hij adviseerde de ouders van Julia naar de vertrouwenspersoon te gaan en zo kwam Julia met haar ouders bij mij terecht.

Tijdens het eerste gesprek kwam alle emotie los, dit was een grote ontlading. Ik heb de mogelijkheden om naar een oplossing te werken in het kort uitgelegd. Het gezin is naar huis gegaan om alles rustig te laten bezinken. Een dag later belde de moeder van Julia om een vervolgspraak te maken.

Die zelfde week hebben wij met elkaar de voor- en nadelen van de mogelijke stappen besproken.

*) Natuurlijk gebruiken we hier gefingeerde namen.

Situaties soms beter niet-dwingend op te lossen

Julia durfde geen gesprek aan te gaan met degene die haar pestte omdat ze bang was dat het daardoor juist erger zou worden. Ze woont in een kleine buitenwijk, dus alle kinderen komen elkaar buiten schooltijd regelmatig tegen.

Intussen was het kerst en het observatieonderzoek in de klas startte na de kerstvakantie.

Julia en haar ouders bleven om de twee weken bij mij op gesprek komen om hun verhaal vertrouwelijk te delen. Een gesprek met de persoon in kwestie was nog steeds geen optie voor Julia. Het pesten ging gewoon door, ze begon zich steeds ellendiger te voelen en durfde niet meer naar school.

Het gezin vroeg mij om hulp met oriënteren naar andere scholen waar Julia terecht zou kunnen. Wij besloten om een afspraak te maken op een school van dezelfde onderwijsorganisatie.

Na een rondleiding daar en het kennismakingsgesprek stelde de directeur van die school voor om een dagje met de klas mee te lopen. Deze proef-dag in de klas was een succes, het voelde voor Julia als een grote opluchting.

Inmiddels zit Julia ruim één jaar op de nieuwe school. De stralende en onbevengene Julia is weer te zien en haar zelfvertrouwen vindt langzamerhand zijn weg terug.

Mocht u in een situatie terecht komen waarbij u behoefte heeft aan een vertrouwelijk gesprek met een onafhankelijk persoon en/of advies nodig hebben, schroom dan niet om contact te zoeken met een vertrouwenspersoon.

Pauline Bakker, SVO vertrouwenspersoon

Advies nodig? Neem contact op met SVO.
contact@stichtingveiligonderwijs.nl, tel. 0346 550655

Scholen en schoolbesturen nodigen ons veelvuldig uit om te praten over hun veiligheidsbeleid en hoe onze diensten kunnen passen bij de school of bij de scholen van het bestuur.

Scholen, schoolbesturen en zelfs gemeenten benaderen Stichting Veilig Onderwijs. We spreken met onderwijzenden op evenementen – zoals de NOT –, of we worden gebeld met een hulpvraag of voor een advies. Want onze diensten zijn altijd op maat van de school.

De kern van zo'n gesprek wil ik met u delen.

Ik ben uitgenodigd bij medewerkers die de sociale veiligheid onder zich hebben. Zes groepsleerkrachten en de directeur van de school.

De directeur heeft het SVO magazine gelezen en de inhoud spreekt haar erg aan. De veiligheidsgroep is op zoek naar meer handvatten. Nu hebben ze wel al zeven methodes bekeken, maar geen van deze methodes past in de school. Ook gebruiken zij nu zo'n methode, maar zetten het abonnement hierop niet door omdat ze niet tevreden zijn. "Het werkt gewoon niet en je moet alle stappen doorlopen die in zo'n methode zitten, maar dan nog werkt het niet."

Jaarlijkse vragenlijst

Ik stel voor uit te leggen wat SVO kan bieden. Sociale veiligheid lijkt simpel, maar dat is het niet. Wij kunnen u helpen met uw veiligheidsbeleid, de metingen en evaluaties en het bijstellen van uw schoolbeleid. Ik doe het hele verhaal en de directeur reageert:

"Nu hebben we al een beleid en de metingen worden ook gedaan en bijgesteld. Maar nu heeft de wetgever het in zijn hoofd gehaald om de ouders ieder jaar een vragenlijst voor te schotelen, nou ik kan u vertellen dat als we hier drie kinderen van één gezin op school hebben, ik hen dus zo ongeveer 10 tot 14 jaar die vragenlijst moet voorleggen. Dat gaan ouders niet meer doen, want het komt hen de neus uit. Hoe kan ik dat veranderen?" vraagt de directeur.

"U heeft een goed punt en dat is waarom wij al onze diensten op maat aanbieden, dus ook de vragen aan ouders. Dat betekent dat wij voor uw school een variatie aan vragen kunnen samenstellen en per jaar andere kunnen voorleggen. Want wellicht heeft u ook wel per jaar met andere situaties te maken," leg ik uit.

"Kan dat dan, want daar heb ik nog niet aan gedacht," zegt de directeur.

"Maar natuurlijk kan dat, want wij doen niet anders. De vragen op maat en dus naar de situatie van het moment, biedt pas een goed inzicht in wat er gebeurt," leg ik uit.

"Maar jullie hebben al heel veel mooie dingen zelf onder controle over het beleid," zeg ik tegen de groep.

"Ja maar dat zoek ik niet," zegt een van de leerkrachten.

"Wat zoek je dan", vraag ik.

"Wat ik zoek is een kaartenbak waaruit ik casussen kan halen om zo de kinderen te leren hoe zij met elkaar om moeten gaan."

Ik vertel dat ik wel wat bakken vol kaarten heb, maar ja, niet alles wat zich voordoet gaat hetzelfde en de vraag is dan maar of het allemaal wel passend is bij de klas en of kinderen hiervan leren.

Zoek een effectieve methode

"Hoe dan wel", vraagt een ander. "Want jullie zijn zo'n beetje de enige die niet spreken over 'pesten' maar over de 'sociale veiligheid' en dat is wat ons zo aanspreekt." "Wij willen het het liefste niet over pesten hebben," zegt de directeur, "want ik ervaar dat dit ook pesten teweeg brengt."

"Kun je een voorbeeld geven", vraag ik. Een ander uit de groep kan dat wel. "Mijn klas heeft nog wel wat lesjes nodig hoor. Maar ja, wat zou ik zeggen. Er gebeurt altijd wel wat. Ik noem maar wat. Een jongen in de klas kan om niets zomaar boos worden en roept daarbij tegen andere leerlingen: "Je stinkt". En dan gaan er weer andere leerlingen lachen, want die vinden het dan leuk. Dan kan ik wel zeggen dat ze dat niet moeten doen, maar dat helpt niet."

"En wat heb jij dan nodig om die klas weer in het gareel te krijgen", vraag ik.

"Dat is het dus, ik zoek dan een voorbeeld dat die ander pijn heeft van het woord "stinken". Dat helpt op dat moment wel, maar even later komt het dan weer terug."

"En zijn hier afspraken over gemaakt met de klas", vraag ik. "Nou nee, daarom graag zo'n kaartenbak," zegt de leerkracht.

Zelf, je eigen regels maken

"Dan adviseer ik jullie om zelf regels met de groep te formuleren, zodat ze zich zelf verantwoordelijk kunnen voelen voor hun eigen gedrag." "Jullie kunnen ons 'Goedgedrag certificaat', waarmee jullie de regels zelf met de kinderen kunnen formuleren geheel gratis via onze website opvragen. Maar begrijp ik het goed dat jullie graag een kant en klaar middel hebben om in je klas te gebruiken", vraag ik.

"Ja dat heb je goed begrepen, dus als er dan iets gebeurt, er dan iets is wat ik kan inzetten," zegt iemand uit de groep.

Twintig minuten anti-pest les

"Wat we nu ook doen is twintig minuten lesgeven over pesten, omdat dat moet," zegt iemand anders.

"Maar ook, dat je verplicht bent om een methode te hebben waarmee je in de klas werkt, want alleen dat keurt de inspectie de situatie wel goed," zegt een leerkracht.

Ik ben verwonderd. "Begrijp ik het goed dat jullie jezelf twintig minuten les en een methode op willen leggen, terwijl dat juist niet verplicht is door de wetgever", vraag ik.

"Hoeft dat niet", vraagt de directeur.

Ik leg uit dat dat inderdaad niet hoeft. En ook die twintig minuten in de week een les over pesten, ook niet. Ook vraag ik: "Hoe komen jullie erbij om je zelf dit op te leggen?"

"Weet u zeker dat dat niet hoeft, want we willen het vóór zijn", vraagt een jongere leerkracht.

“Wat willen jullie dan vóór zijn,” vraag ik.

“Nou, al die incidenten, je kent het wel, we willen het gewoon vóór zijn,” legt iemand uit de groep uit.

Het leven is ‘bewegen’

“Tja”, zeg ik, “waar we het hier met elkaar over hebben is ‘het leven’ van jong en oud”. “Jullie hebben te maken met ouders en hun kinderen die zo hun eigen normen en waarden hebben, en daar ook mee moeten dealen. Want ook jij hebt je eigen normen en waarden en jullie en ik ervaren het leven allemaal verschillend. Ook jullie moeten dealen in al die processen die al die verschillen met zich mee brengen. En of dat nou verschillen zijn van mensen uit de omgeving of mensen die een andere cultuur hebben, jullie moeten daar je beleid en alles wat daarmee te maken heeft, op instellen”.

“Nu kan ik jullie ook wel een kant en klare hap aanbieden, echter zit dat in beton gegoten en moet je al die stappen volgen om die kant en klare hap met succes te laten verorberen. Of die dan wel smaakt, danwel of het bij jullie past, weet ik niet. Maar als ik jullie iets in beton gegoten aanbied, dan kan het moeilijk of zelfs helemaal niet bewegen en is het ook niet op maat van de school”.

“Dat niet bewegen, omdat we gevangen zitten in die kant en klare hap of in het blok beton, zorgt ervoor dat het niet meer smaakt en daar kan stress door ontstaan. Met andere woorden - zoals jullie zelf al ervaren hebben -, het werkt niet, omdat je het niet bij kunt stellen.”

Beleid moet mee bewegen

“Dat klopt helemaal. U zegt precies waar we tegenaan lopen. Want die training, daar konden we verder niets mee. Dus daarom gaan we er niet mee door,” zegt een teamlid.

“Hiermee ga ik even terug naar jullie voorbeeld over de vragen voor ouders. Als je die steeds hetzelfde houdt, dan komt dat inderdaad de ouders -maar ook jullie als team- je neus uit.

Ga je het bijstellen naar de situatie van heden, dan blijf je in beweging”.

“Dat zelfde geldt ook voor je beleid en alles wat daarbij komt kijken. Want ook dat kan bijgesteld worden naar de gebeurtenissen en omstandigheden die spelen.”

“Daar ben ik het helemaal mee eens,” zegt de directeur.

“Beste mensen, we hebben het over het leven en hoe ik het zie, hebben sociale processen in het leven de drie G’s en daaraan zit de vierde G vast. En met die drie G’s leeft ieder zijn of haar leven. Jong en oud”

Ik leg uit: “Je Gedachten, bepalen je Gevoel en je Gedrag. En vanuit dat gedrag komt er een Gevolg”. “Het is dus helemaal een kwestie van wat voor regels je samen stelt, zodat ze ook daadwerkelijk nageleefd worden.”

Ik zie iedereen van alles noteren.

“Dus eigenlijk zijn we goed op weg”. hoor ik de directeur.

“Zeker, want ik zie dat jullie een heel mooi beleid hebben liggen en zelfs ook al vragenlijsten. Daar word ik blij van”, zeg ik.

“Wat een erkenning, dat heb ik nog niet eerder gehoord. De mensen komen hier om hun producten aan te bevelen, maar u zegt gewoon ... “.

“Ik zeg wat ik zie en hoor en ik zie dat jullie al erg goed bezig zijn”.

“Alleen wil ik toch graag ernstige escalaties vóór zijn, hoe doe ik dat dan”, vraagt er iemand uit de groep.

Weet niet wat er komt

“Soms is het leven zo dat je voor verrassingen komt te staan, die je niet had verwacht. Bedoel je dat”, vraag ik.

De hele groep geeft aan dat ze dit bedoelen.

“Nou die verrassingen kom ik ook wel tegen in het leven en wie niet? Dan is het belangrijk hoe je ermee omgaat”, vul ik aan.

De leerkracht van de kaartenbak kijkt mij met grote ogen aan. De anderen raken met elkaar aan de praat.

“Natuurlijk kan iemand een methode die zij hebben aanbevelen, maar het zit wel in beton gegoten. Wat inhoudt dat jullie alles moeten volgen. Maar dan nog kunnen er zich situaties voordoen waarop je moet inspelen en dus mee moet omgaan. Is dat wat jullie zoeken?” “Dus het antwoord op de vraag hoe je om kunt gaan met onverwachte of slepende situaties in de klas?”

“Dat is inderdaad wat we zoeken. Kunt u ons daarmee helpen”, vraagt een leerkracht.

“Daar kunnen we jullie zeker bij helpen, want ook dit is dus beleid. Ik adviseer jullie echt om samen met jullie kinderen zelf regels te maken, zodat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen gedrag. Bedenk dus samen met jullie klassen de regels. Doe dit in de klas, in de gang, op het plein. En voor de klassen die al op het internet zitten; spreek samen met hun daar ook de regels voor af”. “Maak kinderen zelf verantwoordelijk voor hun eigen regels, die voortkomen uit hun eigen gedachten en gevoel. Dat ga je echt merken in het gedrag van de kinderen.”

Het ‘Goed Gedrag’ certificaat

“Bestel ons ‘Goed Gedrag’ certificaat - het is ‘gratis’ - en komen jullie er niet uit, dan helpen we jullie hier graag bij.

“Mogen wij jullie daarover vaker benaderen, want weet u zeker dat we niet verplicht zijn om een bestaande methode toe te passen en twee uur of twintig minuten per week een les over pesten te geven”, vraagt een leerkracht.

“Ik kan naar eer en geweten vertellen dat ik dat zeker weet”. “We kunnen jullie bijstaan met onze diensten met het formuleren van beleid en de regels voor de kinderen”.

De directeur mist deze inzichten en ze wilde graag gebruik maken van onze expertise.

Els Hendrikse, directeur SVO

Vagen? Neem contact op voor een afspraak.

Tel. 0346 550655 of contact@stichtingveiligonderwijs.nl

Samengesteld gezin, en dan ...

Mieke, ze is tien en zit in groep 5 bij juf Sarah. Ze zit al van jongs af aan op deze school, dus is een bekende leerling. In het begin was ze een vrolijk meisje en kon met iedereen opschieten. Maar de laatste tijd ziet Sarah Mieke toch wel veranderen. Ze merkt dat Mieke zich afwendt van de groep en ook haar leerwerk gaat achteruit. Het is maart, dus hoopt Sarah dat dit in de verdere loop van het schooljaar nog bij kan trekken. Sarah heeft het al eerder met de intern begeleider besproken, maar die zag nog geen reden tot ernstige zorgen. Wel heeft Mieke verteld dat haar ouders weleens ruzie maken en dat ze dat niet leuk vindt. Bij de school was bekend dat de ouders van Mieke ruim een half jaar geleden uit elkaar zijn gegaan, omdat haar vader een andere partner kreeg en wel iemand van hetzelfde geslacht.

Een incident, of meer ...

De contacten met de ouders van Mieke verliepen tot voor een aantal weken redelijk goed, totdat Sarah bij het uitgaan van de school mee naar buiten loopt met haar klas en daar beide ouders ziet, die een flinke woordenwisseling hebben en dat moeder een vuurrood hoofd heeft van boosheid.

Mieke bleef achter de rug van Sarah staan en ze had met Mieke te doen. Toen vader hun kant op keek en Mieke zo zag staan, wees hij hun kant op en gebaarde met zijn wijsvinger voor zijn mond naar de moeder van Mieke.

Sarah weet niet zo goed wat zij op dat moment moet doen en loopt met Mieke mee naar haar ouders. Ze vraagt 'hoe gaat het met jullie' waarop vader 'prima' antwoordt en moeder een bevestigend knikje geeft. 'Ga mee Mieke', zegt moeder.

'Ik zou vandaag met papa meegaan en niet met jou', zegt Mieke. Moeder reageert met een dwingende stem, 'dat kan nu wel zo zijn, maar dat is veranderd en nu ga je met mij mee'. Vader kijkt naar Sarah, 'en zo gaat het dus altijd. Zij houdt zich nooit aan afspraken. Mieke zou bij mij zijn'.

Moeder pakt haar dochter bij de arm en duwt haar naar haar auto. Sarah ziet hoe beiden de straat verlaten. Sarah vermoedt dat dergelijk gebeuren wel de oorzaak kan zijn van het onzekere gedrag van Mieke en gaat hierover een gesprek aan met haar directeur en de intern begeleider.

Het probleem dient zich aan

De directeur vraagt of hier nog meer kinderen bij waren, want dan is ook hun veiligheid in het geding. Sarah geeft toe dat vrijwel haar hele klas erbij was, maar ook kinderen vanuit de onderbouw met hun ouders. Een van de ouders had ook al geklaagd tegen de directeur van de school over de regelmatige woordenwisselingen van de ouders van Mieke.

Bovendien is het storend als ouders regelmatig ruzie maken op of bij het schoolplein, omdat dit een onveilige situatie

geeft. Bovendien geeft dit ook een enorme druk op Mieke, wat te zien is in haar negatieve gedrag. De directeur stelt daarom voor om Stichting Veilig Onderwijs te bellen voor advies.

De coördinator van Stichting Veilig Onderwijs hoort het verhaal aan en stelt een mediation-project voor tussen de ouders en de school. De directeur vindt dit een prima plan. Als er commitment is bij de ouders, zal een van onze mediators contact met u opnemen, zegt de coördinator toe.

Met elkaar aan tafel

Tijdens de intake gesprekken van de mediator met elk van de partijen, stemmen zij in met dit mediation-proces. Dit gebeurde op het bestuurskantoor op school.

Zoals gebruikelijk heeft de mediator vooraf de reglementen over de gang van zaken bij mediation opgestuurd en de afspraken gemaakt, zodat deze gesprekken konden plaatsvinden.

Na het tekenen van de mediation-overeenkomst en nadat de mediator had vastgesteld dat er voldoende commitment is, vraagt zij wie er wil beginnen. Moeder nam gelijk het woord.

'Nou ja, weet je, het speelt al lang. Ik wist toen we uit elkaar gingen dat hij een andere partner had, maar dat het een man was dat kan ik gewoon niet begrijpen. Hij, ja jij', wees ze naar hem, 'je hebt mij belazerd met een man?' roept ze verontwaardigd uit.

Vader vertelt dat hij niet begreep dat moeder daar zo verontwaardigd over was, omdat hij tijdens de besprekingen om uit elkaar te gaan heeft verteld dat hij uit de kast is gekomen, en dat dit de reden was voor de echtscheiding.

Moeder kijkt vader verontwaardigd aan. 'Dat kun je nu wel zeggen, maar je zegt vaak zo veel! Ik dacht dat het een grapje was en dan moet ik er dus een paar maanden geleden achter komen dat je het gewoon met een man doet! En wat denk jij dan wel niet hoe dat voor Mieke zou zijn? Moet ze nu vertellen dat ze twee vaders en zelfs een stiefbroer heeft?' brengt moeder verontwaardigd uit.

Het kind van de rekening ...

De mediator stelt vast dat ze veel verontwaardiging ziet bij moeder en vraagt hoe dit voor vader is. Vader beaamt dat hij enorm geschrokken is van de manier waarop moeder reageert. 'Er is vaak over gesproken en nu het zover is, krijg ik vreselijke e-mails van haar en houdt ze zich niet aan de bezoeksregelingen die we hebben om Mieke te zien.'

Moeder geeft aan dat ze zich schaamt door haar ex-man en dat Mieke dat ook doet, 'want twee vaders is niet normaal!' Vader vraagt of de manier waarop moeder tekeer gaat dan wel normaal is. Hij vertelt dat Mieke daar erg mee zit. Moeder zegt dat Mieke niet met haar zit, maar met haar vader die een man als partner heeft. 'Mieke zit daar niet op te wachten', voegde ze er nog aan toe.

Begrip over en weer nog ver te zoeken

De mediator merkt op dat ze veel verontwaardiging en verwijten hoort en vraagt aan Sarah hoe zij Mieke op school meemaakt. Sarah vertelt dat ze Mieke heeft zien veranderen van een vrolijk meisje in een toch wel redelijk somber kind. 'Zie je wel!' roept moeder.

Sarah gaat verder, 'ik denk echter dat dit niet zozeer komt doordat vader een andere partner heeft, maar dat dit eerder komt omdat jullie constant ruzie hebben. Mieke heeft aangegeven dat zij hier erg verdrietig en bang van wordt'.

Verbaasd kijken de ouders Sarah aan. 'Dus Mieke is bang voor onze ruzies?' vraagt vader. 'En waarom dan, ze weet toch dat ze altijd bij mij terecht kan', zegt moeder.

Sarah legt uit dat Mieke dit ook heeft verteld. Ze vindt het bij allebei de ouders leuk, maar niet als ze met de ouders samen moet zijn, omdat de ouders dan altijd ruzie maken over haar. 'Ze schaamt zich er zelfs voor', legt Sarah uit.

Moeder schrikt zichtbaar. De mediator vraagt hoe dit voor de ouders is. 'Als mijn eigen dochter bang is voor de ruzies, dan ...' moeder schiet in tranen. Hierop pakt vader, die aan de overkant van de tafel zit, de hand van moeder, 'maar lieverd, waarom ben je dan toch steeds zo boos en hoe kunnen we dit samen oplossen?' Ze snauwt hem toe 'Is dit wel op te lossen?' Vader zegt dat alles op te lossen is, want waar een wil is, is ook een weg.

Dan toch maar diepe kniebuigingen

De mediator maakt de partijen ervan bewust dat ze het woord 'oplossing' hoort. Sarah zegt dat het Mieke erg goed zal doen als haar ouders weer aardig tegen elkaar kunnen doen,

omdat ze er echt onder lijdt. 'Dus willen jullie werken aan oplossingen?' vraagt de mediator.

'Hoe dan?' vraagt moeder. 'Door bepaalde situaties te accepteren zoals ze zijn misschien?' vraagt vader. '

Nou, moet ik alles dan maar accepteren en hoe dan?' vraagt moeder.

'Zijn jullie bereid om te komen tot oplossingen in het belang van Mieke?' vraagt de mediator.

Vader zegt dat het bij hem alleen om Mieke gaat en het door zijn ziel snijdt dat zij de dupe moet zijn van de ruzies van haar ouders. Hij stelt dat hij bereid is om samen met de mediator te zoeken naar oplossingen en afspraken.

De mediator vraagt aan moeder of zij daar ook toe bereid is, in het belang van Mieke. 'Altijd', zegt moeder, 'wat nou zo erg is, is dat ze nu bang is voor mijn harde woorden'.

De mediator vraagt of een van de afspraken zou kunnen zijn dat de ouders vooral hier op school of bij het hek geen ruzie meer maken en het zo beperken tot bij hun thuis. 'Dat zou ik altijd wel willen want Mieke mag niet de dupe worden van ons meningsverschil', zegt vader.

Op deze manier worden er afspraken gemaakt, zoals samen bij het schoolplein rustig met elkaar praten, en - zo nodig - meningsverschillen uitspreken als Mieke er niet bij is.

Het resultaat vastleggen

In een vervolgesprek werden de afspraken uitgewerkt en in de loop van het schooljaar ziet Sarah Mieke opknappen. Ze gaat weer goede cijfers halen en doet weer mee met de andere klasgenootjes met leuke spelletjes.

Een aantal maanden later staan vader en moeder zelfs lachend bij het schoolplein en ziet Sarah dat Mieke blij kan zijn dat beide ouders er voor haar waren.

In het team is er nog gesproken over deze casus en teamleden zullen vaker de hulp van Stichting Veilig Onderwijs inroepen. Sarah geeft aan dat zij deze hulp wel heel erg fijn vindt en nu weer een fijne klas heeft vanwege het positieve gedrag van Mieke.

De mediator gebruikt deze casus nog weleens in haar team, voor intervisie. Immers, ieder samengesteld gezin, in welke vorm dan ook, is een gezin en verdient ook veiligheid.

Els Hendrikse, directeur SVO

Meer weten over mediation, of onze dienstverlening, contact@stichtingveiligonderwijs.nl of 0346-550655.

De Stichting Veilig Onderwijs (SVO) is een vrijwilligersorganisatie met als doelstelling het bevorderen van sociale veiligheid in het onderwijs.

De stichting heeft een ANBI status (Algemeen Nut Beogende Instelling) en ontplooit al ruim tien jaar haar activiteiten voor scholen, ouders en leerlingen op het gebied van advisering, begeleiding, coaching en mediation met betrekking tot sociale veiligheid.

De SVO hanteert daarbij een strikt onafhankelijke en onpartijdige aanpak.

Professionele aanpak

De stichting beschikt over een team van gediplomeerde en ervaren coaches, mediators en vertrouwenspersonen die (tegen vergoeding) ingezet kunnen worden.

Geen vrijblijvendheid

Iedere onderwijsinstelling dient beleid te voeren op het gebied van sociale veiligheid. Dat is niet alleen een morele, maar inmiddels ook een wettelijke plicht. De SVO helpt scholen met het opstellen, monitoren en bijstellen van een schooleigen veiligheidsbeleid. Wij hanteren geen blauwdruk, maar staan voor vormgeving op maat.

Erkenning

Scholen die met hulp van de SVO het veiligheidsbeleid op orde hebben ontvangen het certificaat Sociaal Veilige School.

Rechtstreekse ondersteuning

Scholen (bestuur, directie, personeelsleden), ouders en leerlingen kunnen contact met de SVO opnemen bij zorgen, fricties of klachten op het gebied van veiligheid of veiligheidsbeleving. In overleg met betrokkenen regelen wij dan ondersteuning in de vorm van coaching, begeleiding of mediation. Hierbij hanteren we strikte onafhankelijkheid met als uitgangspunt dat alle partijen zich willen inzetten voor een gemeenschappelijk doel; veiligheid voor allen.

Een voorbeeldfunctie

Jaarlijks brengt de stichting een award uit om de noodzaak van aandacht voor de veiligheid in school over het voetlicht te brengen.

Deze 'People help the People' Award wordt uitgereikt aan instituten, groepen of personen die een buitengewone prestatie op het gebied van veiligheidsbevordering geïnitieerd of geleverd hebben.

Op zoek naar verbetering

De stichting verricht onderzoek op het gebied van sociale veiligheid en veiligheidsbeleving op scholen. Doel is de kennis over en aanpak van veiligheidsproblematiek te verbeteren.

In communicatie met de praktijk

Vier maal per jaar brengt de stichting in samenwerking met uitgeverij DNB Groep B.V. haar magazine 'Sociaal Veilig Onderwijs' uit. Scholen kunnen het blad kosteloos ontvangen.

Het blad geeft een overzicht van recente ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid in het onderwijs en de activiteiten van de stichting.

Ons huishoudgeld

Bekostiging van de activiteiten van de stichting wordt verkregen uit donaties. Wie zich bij de stichting meldt kan rekenen op gratis advies. Verdergaande dienstverlening wordt geleverd op basis van contract met heldere en billijke tarieven.

Open voor uw inbreng

Meer informatie over de stichting, haar medewerkers en activiteiten, steunbetuigingen en mogelijkheden voor donaties is te verkrijgen via:

contact@stichtingveiligonderwijs.nl

Bellen kan ook, 0346-550655.

Verwerf het predikaat Sociaal Veilige School

Sociale veiligheid in school heeft veel aspecten. Het is veel meer dan het opstellen van een aantal regels en afspraken. Er moet sprake zijn van doordacht beleid. Beleid waaraan de werkelijkheid van alledag getoetst moet worden. Waarbij gedegen gemonitord moet worden, geëvalueerd, bijgesteld en opnieuw getoetst. Daarbij stelt de overheid inmiddels hoge kwaliteitseisen aan scholen via de Wet Sociale Veiligheid op School. De inspectie kijkt mee en controleert of het geformuleerde beleid en de vigerende praktijk met elkaar in overeenstemming zijn. En –als afronding– de toets der kritiek kunnen weerstaan. En dat is geen afvinklijstje maar een continu proces, elke dag opnieuw.

De Stichting Veilig Onderwijs helpt scholen met het op orde brengen en houden van hun sociaal veiligheidsbeleid. Daarbij gaan we uit van de wensen van de school (visie) en al haar betrokkenen, bestuur, directie, leerkrachten, leerlingen en ouders. We zorgen ervoor dat de school kan beantwoorden aan de wettelijke eisen, en we hebben oog voor de losse eindjes. Met onze expertise zijn wij voor u een betrouwbare, onafhankelijke partner bij al uw inspanningen om de school een veilige leef-, leer-, en werkomgeving te maken voor allen. Hoofdwerkzaamheden

Onze aanpak is gericht op drie hoofdwerkzaamheden:

Visievorming

Soms is het nodig eerst met elkaar te bepalen welke onderliggende visie de school hanteert bij het bepalen van het veiligheidsbeleid. Wij helpen daarbij. Scholen verschillen: In samenstelling van de leerlingenpopulatie, in de sociale context waarin de school zich bevindt en de contacten met de omgeving. Dat vraagt om een eigen visie op de vormgeving van het veiligheidsbeleid.

Een up to date sociaal veiligheidsbeleid

Wij helpen met het opstellen van een samenhangend veiligheidsbeleid inclusief alle, op grond van de Wet Veiligheid op School, verplichte onderdelen.

Evalueren en bijstellen

Veiligheidsbeleid is geen papieren werkelijkheid. De uitwerking ervan moet systematisch geëvalueerd en bijgesteld worden. Jaarlijks dient de veiligheidsbeleving van alle betrokkenen bij school gemonitord te worden. Ook dat is een wettelijke verplichting. Wij helpen u bij het samenstellen van een geschikt instrumentarium hiervoor en ondersteunen bij de toepassing. Uiteraard dienen de resultaten en bevindingen te leiden tot bijgesteld beleid. Wij ondersteunen bij het vormgeven van deze cyclische kwaliteitszorg.

Predikaat Sociaal Veilige School

Wanneer de hoofdzaken zoals hiervoor beschreven gerealiseerd zijn, verstrekken wij het predikaat “Sociaal Veilige School”. Hiermee toont de school een veilige leer-, en leefomgeving te bieden en continu oog te hebben voor het verbeteren van de veiligheidsbeleving in en rond de school.

Andere en aanvullende diensten

Wij bieden onze expertise aan, via diverse diensten, in het belang van een veilig schoolklimaat. En daarbij nemen we steeds een onafhankelijke positie in. Zo kunt u een beroep op ons doen voor het:

- Verrichten van observaties op school;
- Coachen van teamleden en leerlingen;
- Voeren van bemiddelingsgesprekken met eventuele verslagen;
- Overnemen van de communicatie van ouders, bij escalaties;
- Verlenen van school-counseling, voor leerling en leerkracht;
- Aanbieden van een externe-vertrouwenspersoon;
- Aanbieden van een gezinsspecialist op school (schoolmaatschappelijk werker);
- Verzorgen van workshops voor leerlingen;
- Verzorgen van ouderavonden;
- Omgaan met Veilig Thuis meldingen;
- Verkrijgen van een cursus “Beleid op de school sociale veiligheid”;
- Verkrijgen van een cursus “De Sociale veiligheidscoördinator” (anti-pestcoördinator).

Kijk op www.stichtingveiligonderwijs.nl. Of neem contact met ons op voor informatie of een geheel vrijblijvend gesprek. Wij delen immers de gemeenschappelijke zorg voor een gezond en veilig schoolklimaat.
contact@stichtingveiligonderwijs.nl
Telefoon 0346-550655

Even voorstellen, Sietske de Boer

Mensen en hun drijfveren, daarvoor heb ik altijd interesse gehad. Gaandeweg kwam ik erachter dat ik mijzelf niet zie werken als psycholoog. Na afronding van mijn bachelor Klinische Psychologie ben ik daarom gaan werken om op die manier te ontdekken wat bij mij past.

Verschillende administratieve banen heb ik gehad, zoals pensioenadministratie en -correspondentie en HR-medewerker. Het grootste deel van mijn werkende leven ben ik verantwoordelijk geweest voor casemanagement van verzuimdossiers. Zowel bij een arbodienst, als intern in een organisatie. Echt in mijn element was ik echter niet. Een loopbaantraject heeft mij ertoe gebracht mijn focus te verleggen en iets nieuws te gaan leren.

Het beïnvloeden van gedrag via tekst en taal vind ik inspirerend, daarom ben ik gestart met een korte opleiding tot communicatiemedewerker. Om werkervaring op te doen, heb ik gereageerd op een vrijwilligersvacature bij Stichting Veilig Onderwijs (SVO).

Mijn naam is Sietske de Boer. Ik ben 37 jaar oud en woon in Utrecht samen met mijn vriend Rob en onze hond Floris. Na het VWO ben ik Psychologie gaan studeren aan de Universiteit van Amsterdam.

Eind juni ben ik gestart en nog volop aan het ontdekken wat de SVO allemaal doet en nog kan betekenen voor het onderwijs. Ik heb bewondering voor alle professionals die zich inzetten om het onderwijs sociaal veilig te maken. Dit is uiteraard belangrijk voor de leerlingen om zich gezond te kunnen ontwikkelen maar ook voor de docenten en de ouders.

Zeker met het lerarentekort is het extra belangrijk om goed voor onze docenten te zorgen en dat zij met plezier naar hun werk gaan.

Sociale veiligheid van primair belang

Onveilige situaties horen niet bij een fijne werkomgeving. Het zorgt ervoor dat docenten uitvallen of het vak verlaten, en dat minder jongeren kiezen voor een lerarenopleiding.

Voor de ouders is het prettig om te weten dat er een gezond klimaat heerst op een school en dat er naast goed onderwijs ook goed voor de mentale gezondheid van hun kinderen gezorgd wordt.

In onderwijs wordt een basis gelegd die wordt meegenomen naar de toekomst. Als alle kinderen veilig onderwijs ervaren, zal dat van positieve invloed zijn op de sociale banden die worden aangegaan. Dit zal doorwerken in de beleving en inrichting van hun werkomgeving. Op deze manier speelt de SVO een belangrijke rol in het leven van onze toekomstige (wereld) burgers.

Als vrijwilliger hoop ik een positieve bijdrage te kunnen leveren aan de naamsbekendheid van Stichting Veilig Onderwijs, zodat we bij meer scholen aan de slag mogen om het sociale veiligheidsbeleid op te stellen en levend te houden. Vooral hoop ik dat onderwijsinstellingen ons weten te vinden als zij tegen problemen aanlopen rondom sociale veiligheid, zodat zij hun school weer een fijne plek kunnen maken voor zowel leerlingen als docenten en ouders.

Sietske de Boer, communicatie SVO

Soms loopt het (l)even anders dan verwacht

U heeft het allemaal gemerkt. De nadelen en misschien ook wel voordelen van de coronacrisis. De een heeft het anders ervaren dan de ander en dat is ook zo onder ons team gegaan.

Zoals u van ons verwacht geven wij vier keer per jaar een magazine uit met elke keer een thema.

Deze keer is er gekozen voor het thema "Mediation". Want met mediation valt er veel te behalen, vooral als het over een goede samenwerking gaat in het belang van de leerling en het onderwijs in het algemeen. Bij het overgrote merendeel van onze mediation-trajecten worden er goede resultaten geboekt. Dit met dank aan onze vakkundige mediators.

Graag delen zij hun ervaringen met u, zodat u kunt ervaren dat mediation een prima traject is om tot oplossingen te komen bij een conflictsituatie, waarbij een juridische strijd wordt voorkomen. De beschrijvingen van deze ervaringen in ons magazine doen onze mediators in alle anonimiteit, namen en scholen worden niet genoemd. Echter krijgt u aan de hand van hun relaas wel een beeld van het proces en het mooie resultaat.

Coronacrisis

Bij navraag aan onze mediators blijkt dat een mediationtraject moeilijk is tijdens een periode waarin mensen in hun bewegingsvrijheid beperkt zijn, zoals door de coronamaatregelen. Hoe het ook is, ook wij moeten ons houden aan de anderhalve meter afstand van elkaar. In sommige gevallen is dat helaas niet mogelijk, wat maakt dat een mediationtraject nog even uitgesteld moet worden.

Uiteraard is er naar mogelijkheden gezocht. Zo zijn er trajecten geprobeerd middels beeldbellen, maar daarmee mist de mediator juist de non-verbale taal die zo belangrijk is om een traject goed te kunnen sturen. Telefonisch is dan al helemaal geen optie, daar men elkaar dan helemaal niet ziet.

Dus de vraag blijft 'hoe dan wel?', want veiligheid, ook voor ieders gezondheid, staat voorop!

Eerst is er geprobeerd om via de digitale kanalen elkaar op een goede manier te bereiken. Helaas blijkt dan toch dat mensen 'het begrepen voelen' missen en dan moet het traject worden uitgesteld. Dat is dan ook veel gebeurd.

We hopen dat u veel mag halen uit onze ervaringen en tips die we in deze editie weer aan u voorleggen.

En nu maar hopen dat Corona gauw uitdooft en wij en u samen weer kunnen werken aan mooie oplossingen.

Wij wensen u een gezond en veilig schooljaar 2020-2021.

*Els Hendrikse,
directeur Stichting Veilig Onderwijs*

Heeft u een opmerking of tip?
Laat het ons alstublieft weten via
contact@stichtingveiligonderwijs.nl.

Zelfstandig kantoor

Stichting Veilig Onderwijs is verhuisd!

Tegenwoordig zijn wij gevestigd te Utrecht aan de Maniobadreef 11. En daar zijn wij erg blij mee. Hierdoor kunnen wij ons personeel op corona-afstand van elkaar laten werken. Bijkomend voordeel is dat wij meer plek hebben en dus ruimte voor onder andere

- Bezoek
- Bijeenkomsten
- Flexplekken
- Stagiair(e)s

Stagiair(e)s komen beter tot hun recht, doordat zij een eigen kantoor-/leerplek krijgen en zo ervaring op kunnen doen in onze organisatie.

Wilt u op bezoek komen om het een of ander te bespreken, dan bent u van harte welkom. En uiteraard kunnen wij onze bijeenkomsten laten plaatsvinden op ons kantoor.

We nu nog op zoek naar een vrijwillige telefoniste. Dus, wilt u een aanvulling in uw leven waarbij u een bijdrage levert aan een maatschappelijk doel, dan bent u bij ons op de juiste plek. Wij vernemen graag.

Neem gerust contact met ons op via contact@stichtingveiligonderwijs.nl of 0346-550655.

Stichting Veilig Onderwijs heeft wederom het predikaat Sociaal Veilige School mogen uitreiken! Het verwerven van het predikaat Sociaal Veilige School zorgt er altijd voor dat er een feest is op de school. Dat een school een sociaal veilige school is, mag natuurlijk ook gevierd worden. Er is hard aan gewerkt en het zal levend werkbaar blijven zodat de sociale veiligheid nog lang voelbaar is in de cultuur van de betreffende school.

Op 15 juni 2020 is het predikaat 'Sociaal Veilige School' uitgereikt aan Christelijke basisschool 'de Zwaluw' te Zandpol, een school in de gemeente Emmen. Het feest wordt gevierd met de leerlingen, hun ouders en alle teamleden van de school. Ditmaal is ook de wethouder van onderwijs aanwezig, de heer Robert Kleine van de gemeente Emmen, om het lintje door te knippen naar het nieuwe schoolplein. Zelfs buurtgenoten zijn aanwezig om dit feest met de school mee te vieren. Zo is het een dubbel feest op deze school, wat wij ook mee mogen beleven.

Toen wij op CB 'de Zwaluw' arriveerden, zagen wij een mooi plein wat helemaal was versierd met slingers en ballonnen. Wat vooral opviel was dat het schoolplein totaal veranderd was ten opzichte van verleden jaar, toen ik mijn eerste gesprek voerde op deze school. Het plein heeft nu speeltoestellen en veel groen, een fijne plek voor de leerlingen om te spelen en te leren.

Eerst de 'opening' van het nieuwe schoolplein

Directeur van CB 'de Zwaluw', Riëks Mulder, vertelt aan de aanwezigen, bestaande uit ouders, leerlingen en buurtgenoten, hoe het prachtige schoolplein tot stand is gekomen. Er was namelijk helemaal niets twaalf weken geleden. Er kwamen speeltoestellen en buizen, maar in 'corona' -tijd liep het ontwikkelproces vertraging op waardoor veel ouders hebben gewerkt aan dit mooie schoolplein. Alles is mooi vormgegeven, met veel kleur, onder leiding van vader Ger de Vries.

Na de introductie door de directeur, komt de wethouder aan het woord. Hij geeft complimenten aan de ouders want hun inspanning laat zien waar het kleine dorp Zandpol groot in kan zijn. De wethouder wil niet te lang aan het woord blijven want het gaat tenslotte om de kinderen. Hij vraagt hen om hem te helpen het lintje door te knippen. Hierbij vraagt hij de oudste en jongste leerling van de school.

De oudste leerling, een leuke jongen met blond haar en de jongste leerling, een jongen van vier jaar met krullend zwart haar komen naar voren om het schoolplein samen te openen. Dit is zo mooi om te zien, daar kan iedereen van genieten.

Vervolgens komt Rob Albring aan het woord, van het schoolbestuur 'Viviani'. Hij opent het schoolplein door een basketbal door de basketring te gooien. Voordat hij dit doet, deelt hij mee dat het voor komend jaar is gelukt om de voorschool open te houden. Wij hopen voor de school en de leerlingen dat dit nog voor heel veel jaren open mag blijven en wensen de school hier heel veel succes bij.

Sociaal Veilige School

Directeur Riëks Mulder vertelt dat zij vonden dat ze op het gebied van Sociale Veiligheid al een heleboel dingen goed deden. Mirella Burrman kwam bij Riëks met het idee dat als iedereen van de school dat vindt, dat ze er dan ook een uitstraling aan kunnen geven.

Het is iets waardevols om trots op te zijn en te laten zien.

Naar aanleiding van dit idee kwamen zij met Stichting Veilig Onderwijs in aanraking en zijn daarmee in overleg gegaan, want ja, wat houdt nou een 'sociaal veilige school' in?

Rieks vertelt dat blijkt dat een school heel veel voor elkaar moet hebben, nog veel meer dan iedereen dacht. Gaandeweg het schooljaar, tot ver in 'corona' -tijd is het gelukt om alles goed voor elkaar te krijgen. Daarom is er besloten om op deze dag, 15 juni 2020, daar een formeel tintje aan te geven.

Directeur Rieks Mulder stelt Els Hendrikse (directeur Stichting Veilig Onderwijs) en Emelie ter Pelkwijk (professional van Stichting Veilig Onderwijs) aan iedereen voor en geeft hen het woord.

Els vertelt dat er door het hele team samen met Emelie hard is gewerkt aan het Sociale Veiligheidsbeleid en overhandigt het Handboek Sociaal Veiligheidsbeleid. Els voegt toe dat hier tools in staan waarmee je het sociale veiligheidsbeleid zo levend mogelijk kunt houden, zodat iedereen de veiligheid op school kan proeven.

Hierna geeft Els aan Emelie de eer om het symbool van het Predikaat Sociaal Veilige School te overhandigen. Emelie vertelt dat toen zij voor het eerst op school kwam, zij vond dat er al een veilige sfeer voelbaar was. Dus in de praktijk had zij het gevoel dat het al klopte, alleen op papier was nog het een en ander nodig.

Dat hebben we samen bereikt en als bewijs daarvan mag het symbool van het predikaat op de muur van de school prijken, zowel buiten als binnen.

Vol trots neemt Rieks Mulder de symbolen van het predikaat en de bij behorende hesjes in ontvangst. Hierna kon iedereen met een drankje en een hapje het feest meevieren.

Wij wensen CB 'de Zwaluw' in Zandpol heel veel plezier en sociale veiligheid op hun school!

*Els Hendrikse,
directeur Stichting Veilig Onderwijs.*

Wilt u ook een predikaat Sociale Veilige School voor uw school, neem dan contact met ons op. U kunt ons bereiken via contact@stichtingveiligonderwijs.nl of 0346-550655.

Het schoolmeisje Laura D.

Bijna een jaar zit ze thuis, Laura D. Wassen, aankleden, ontbijten elke ochtend is het hetzelfde als alle voorgaande ochtenden van dit schooljaar. Ze snapt het zelf niet meer zo goed. Waarom moet zij thuis blijven en kan ze niet naar school. Les krijgt ze van haar moeder, die vroeger wat in het onderwijs heeft gedaan.

In verband met de privacy noem ik de achternaam van dit meisje niet en dus heet ze Laura D.

Ze kan niet naar school vanwege aanhoudende pesterijen op de school. Pesterijen, die de school niet meer kon stoppen. Omdat de ouders merkten dat Laura D. achteruit ging, hebben ze haar van school gehaald. De school heeft toen direct de leerplichtambtenaar ingeschakeld, want hoe dan ook is Laura D. leerplichtig.

Laura D. ging graag naar school, maar al jaren werd ze gepest en de school keek om en zag niets. Na enkele weken thuiszitten maakte de leerplichtambtenaar zich zorgen om Laura en was naarstig op zoek naar een andere school. Op medewerking van haar huidige school hoefde hij niet te rekenen.

De moeder van Laura kon het bijna niet meer aan, stress, drukte, werk en dan ook nog haar dochter het nodige onderwijs geven werd haar zo langzaam te veel. Zij en haar man leefden gescheiden en zij had dan ook de zorg voor Laura D.

De leerplichtambtenaar had in overleg met de rechter en moeder besloten om Laura zolang thuis verder te laten leren, totdat er een andere school haar kon opnemen. Laura D. vond de leerplichtambtenaar maar, zoals zij hem noemde, een Guppy, maar hij had het wel mogelijk gemaakt dat ze thuis verder kon leren tot er een school was gevonden waar ze met plezier verder kon werken aan haar toekomst.

Eigenlijk was de leerplichtambtenaar één van de weinigen, die iets begreep van pesten.

Deze toestand heeft een klein jaar geduurd, toen er eindelijk voor Laura een school was gevonden waarmee iedereen, zelfs de vader, kon instemmen. Doordat ze thuis verder had geleerd, had ze op haar nieuwe school weinig tot geen achterstand opgelopen.

In een gesprek op school met de vertrouwenspersoon kwam wel aan het licht dat ze toch wat schade opgelopen had in de periode van thuis alleen zitten. De vertrouwenspersoon van de school adviseerde haar om een hobby te zoeken en het liefst in groepsverband. En dat valt niet mee om voor een beschadigd kind iets te vinden, iets wat ze leuk zou vinden en waar ze in contact kon komen met leeftijdgenoten. Een club, een team, samenwerken met anderen. Ook daar was iedereen het mee eens.

Laura D. heeft haar plekje gevonden in de E.R.Z.C. De Eerste Rotterdamse Zeil Club. Nu een jaar later kwam ik haar tegen op Hyves en we hadden een prettige mailwisseling. Door het goede ingrijpen van de leerplichtambtenaar is alles weer goed gekomen. Ze heeft het gevoel weer ergens bij te horen. Volgende week gaat ze voor een jaar op stage en daarmee gaat een droomwens in vervulling... Een wereldreis met een vliegtuig, om in Australië bij Seaworld het verzorgen en trainen van dolfijnen te leren.

Ik wens Laura D. en alle leerlingen die het moeilijk hebben op school, al het geluk toe wat haar en hun toekomst.

Peter van Duijl

Een
column
van
Peter van Duijl

